

**Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke sdělení Komise Plnění lisabonského programu Společenství: Politický rámec k posílení zpracovatelského průmyslu EU – cesta k integrovanějšímu přístupu k průmyslové politice**

KOM(2005) 474 v konečném znění

(2006/C 185/14)

Dne 15. října se Evropská komise, v souladu s článkem 262 Smlouvy o založení Evropského společenství, rozhodla konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci výše uvedené.

Specializovaná sekce „Jednotný trh, výrobu a spotřeba“, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 28. března 2006. Zpravodajem byl pan Ehnmark.

Na 426. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 20. a 21. dubna 2006 (jednání ze dne 20. dubna), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 38 hlasy pro, 1 hlasem proti a 5 členů se zdrželo hlasování.

## 1. Shrnutí stanoviska

1.1 Lisabonská strategie poskytuje širokou škálu horizontálních opatření zaměřených na vytvoření rámce, jenž by posílil konkurenceschopnost Evropy. Doposud chyběly odvětvové přístupy. Novým sdělením Evropské komise EU postupuje o krok blíže vytvoření společné evropské průmyslové politiky. Společná politika a společné priority by měly posílit konkurenceschopnost Evropy v globálním kontextu. Sdělení Komise k rámci pro integrovanou průmyslovou politiku je proto velmi vítáno.

1.2 EHSV podporuje širokou analýzu nezbytných podpůrných opatření ve 27 odvětvích zpracovatelského průmyslu, uvedenou ve sdělení. EHSV dále podporuje ustavení 14 odvětvových a meziodvětvových pracovních skupin, jejichž cílem bude navrhnout konkrétnější opatření na zvýšení konkurenceschopnosti evropského průmyslu.

1.3 Sdělení se však nedaří nepokryt zásadní aspekty vytváření a provádění evropské průmyslové politiky. Zodpovědnost za provádění této politiky je svěřeno jiným oddělením v Komisi, národním a regionálním správním orgánům a průmyslu samotnému. Otázky „kdo dělá co“ jsou ponechány na dalším uvážení.

1.4 Sdělení zejména nezdůrazňuje nezbytné rozdělení rolí mezi EU a národní úrovní. 14 nových odvětvových pracovních skupin bude působit hlavně na úrovni EU. EHSV zdůrazňuje, že je zásadní vybudovat koordinaci s národní úrovní. To ušetří čas a průmysl si nemůže dovolit časové ztráty.

1.5 Sdělení dále neposkytuje mnoho vodítek v otázkách úlohy vlád v oblasti inovace a konkurenceschopnosti a hranic mezi zpracovatelským průmyslem a službami.

1.6 Pro budoucí práci EHSV zdůrazňuje, že je důležité úzce zapojit zainteresované strany a zejména sociální partnery. EHSV považuje za zásadní, že sociální partneři mohou uzavřít dohody o změnách a inovaci průmyslu, jak je tomu již v některých státech EU.

1.7 Ve sdělení odpovídá EU na otázku „Má evropský zpracovatelský průmysl budoucnost?“. Pokud jde o EHSV, je připraven zahrnout otázky evropské průmyslové politiky do monitorovací sítě vytvořené pro Lisabonskou strategii.

## 2. Úvod

2.1 Průběžné hodnocení Lisabonské strategie, jak bylo předloženo Evropské radě v březnu 2005, podalo velmi smíšený obraz toho, čeho bylo dosaženo během prvních pěti let.

2.2 Lisabonská strategie neuspěla především v oblasti hospodářského a průmyslového růstu a ve vytváření více lepších pracovních míst. V rámci globální hospodářské soutěže se Evropa potýká s problémy. Mnohá hodnocení ukazatelů týkajících se růstu a konkurenceschopnosti dávají na vedoucí pozici Spojené státy spolu se severskými zeměmi. Velké ekonomiky Evropy jsou daleko za nimi. V nedávném žebříčku Světového hospodářského fóra se Spojené království umístilo na 13. místě, Německo na 15. a Francie na 30. místě, bezprostředně před Španělskem. Na druhé straně je třeba podotknout, že co se týče hospodářského růstu vedou si některé nové členské státy EU dobře. Slovensko vykázalo v roce 2005 růst HDP ve výši 5,5 %, Polsko 5,4 %.

2.3 Nedávný průzkum růstu produktivity, který uskutečnila celosvětová obchodní organizace „The Conference Board“, naznačuje, že vedoucí evropské ekonomiky během desetiletého období dále zaostávají za USA. 15 starých členů EU v roce 2005 vykázalo růst produktivity ve výši 0,5 %, zatímco USA 1,8 % a Japonsko 1,9 %.

2.4 Jako reakci na rozhodnutí Evropské rady z března 2005 prezentovala Evropská komise v průběhu roku značné množství návrhů a sdělení, které se týkaly otázek restrukturalizace průmyslu, produktivity, konkurenceschopnosti i podpory podnikání a malých a středních podniků.

2.5 Co však v této paletě nových návrhů chybí, je úsilí zaměřit se na otázky jednotlivých průmyslových odvětví, zejména ve zpracovatelském průmyslu, a vytvořit základ pro odvětvová nebo vertikální podpůrná opatření. Svým novým sdělením „Cesta k integrovanějšímu přístupu k průmyslové politice“ začala Komise naplňovat tuto potřebu.

### 3. Nástin návrhu nového politického rámce

3.1 Sdělení můžeme považovat za zahájení nového procesu, který vychází z analýzy situace konkurenceschopnosti 27 odvětví zpracovatelského průmyslu.

3.2 Hlavní pozornost se věnuje tomu, co samy podniky vidí jako překážky pro inovaci, konkurenceschopnost a růst. Důraz se přitom klade na malé a střední podniky (MSP), což je logické vzhledem k tomu, že zpracovatelský průmysl v EU tvoří z velké většiny MSP, které se podílejí 58 % na zaměstnanosti ve zpracovatelském průmyslu. V rámci přípravných prací bylo konzultováno též mnoho zainteresovaných stran.

3.3 Odvětví zpracovatelského průmyslu analyzovaná ve sdělení zahrnují čtyři hlavní oblasti: potravinářský průmysl a vědy o živé přírodě, strojírenský a systémový průmysl, módní a návrhářský průmysl a surovinový průmysl a průmysl mezi-produktů. Tato analýza konkrétně pokrývá průmyslová odvětví od biotechnologií a léčiv přes strojírenství a elektrotechniku až po průmysl obranný a kosmický a zahrnuje i textilní a nábytkářský průmysl, keramiku, ocel, chemikálie a papír a celulózu.

3.4 Posouzení konkurenceschopnosti 27 odvětví používalo následující kritéria:

- zajištění otevřeného a konkurenceschopného jednotného trhu,
- znalosti, například výzkum, inovace a dovednosti,
- zlepšování právní úpravy,
- vytváření součinnosti mezi politikami konkurenceschopnosti, energetiky a životního prostředí,
- zabezpečení plné a spravedlivé účasti na světových trzích,
- napomáhání sociální a hospodářské soudržnosti.

3.5 Závěry u jednotlivých odvětví ukazují případy, kdy „je dané výzvě v oblasti politik přisuzována nejvyšší priorita mezi mnoha relevantními výzvami“, abychom citovali ze sdělení. Přes tento pokyn nejsou závěry zcela transparentní. Například v oblasti biotechnologií registrujeme potřebu většího výzkumu, nikoli však poptávku po větším počtu kvalifikovaných pracovníků. U textilního průmyslu zaznamenáváme potřebu výzkumu a většího počtu kvalifikovaných pracovníků společně s přístupem na trhy, ale nikoli potřebu čelit narušením obchodu.

3.6 Komise navrhuje zahájit 7 významných průřezových politických iniciativ s cílem čelit společným výzvám a znovu posílit součinnost. Zmíněné průřezové iniciativy jsou tyto:

- Iniciativa zaměřená na práva duševního vlastnictví a na paděláná
- Skupina na vysoké úrovni pro konkurenceschopnost, energetiku a životní prostředí
- Vnější aspekty konkurenceschopnosti a přístupu na trhy
- Nový program zjednodušování právních předpisů
- Zlepšování kvalifikací pro jednotlivá odvětví
- Řízení strukturálních změn ve zpracovatelském průmyslu
- Integrovaný evropský přístup k průmyslovému výzkumu a inovacím.

3.7 Komise kromě těchto průřezových iniciativ dále navrhuje několik nových odvětvově zaměřených iniciativ. Mezi tyto iniciativy patří fórum pro léčiva, přezkum strategie pro vědy o živé přírodě a biotechnologiích v polovině období, nové skupiny na vysoké úrovni pro chemický průmysl a obranný průmysl, iniciativa týkající se evropského kosmického průmyslu, pracovní skupina pro konkurenceschopnost IKT a zahájení dialogu o politikách v oblasti strojírenství.

### 4. Obecné poznámky

4.1 Nové sdělení je první významnou snahou o vytvoření komplexních odvětvových iniciativ zaměřených na konkurenceschopnost a inovaci ve zpracovatelském průmyslu. Tato iniciativa je vítaná. Horizontální programy a iniciativy nestačí. Díky svému uspořádání poskytuje toto nové sdělení cenný základ pro rozhodnutí o konkrétních opatřeních. Tato iniciativa obsahuje složitou analýzu problematiky růstu a konkurenceschopnosti v mnoha průmyslových odvětvích.

4.2 Komise prezentovala návrh jako rámec pro stanovení priorit. Vůdčí záležitostí je zavést opatření zaměřená na řešení výzev globalizace.

4.3 Chybí zde však jasné propojení mezi snahami na úrovni EU a nezbytným zapojením vlád, průmyslu a zainteresovaných stran na národní a regionální úrovni. Předpokládá se, že to se uskuteční v rámci dalšího procesu, především v nových odvětvových a meziodvětvových pracovních skupinách. Existuje však zřejmé riziko, že to bude znamenat rozsáhlé plánování a omezené provádění.

4.4 Aby k tomu nedošlo, EHSV doporučuje, aby byly učiněny konkrétní kroky k zajištění nezbytné koordinace. Tím by bylo dosaženo i širšího prostoru pro aktivní účast různých zainteresovaných subjektů.

4.5 Nové sdělení, spolu s různými jinými návrhy a sděleními, představuje další krok k vytvoření evropské průmyslové politiky. Je to realistická cesta? Maje na paměti výzvy, které má evropský průmysl před sebou, EHSV dospěl k závěru, že je to pravděpodobně nejlepší cesta z hlediska podpory konkurenceschopnosti a využití specifických výhod Unie, jako jsou její vysoká úroveň znalostí a velmi rozsáhlý vnitřní trh.

4.6 Komise nadšeně zdůrazňuje, že nové sdělení má odpovídat duchu Lisabonské strategie a rozšířit celkové snahy ze strategie vyplývající. Skutečná realizace, tzn. více výzkumu nebo vzdělávání nebo právních předpisů, bude úkolem jiných oddělení v Komisi a národních a regionálních orgánů. Plánování a provádění je nutno koordinovat.

4.7 V přístupu Komise je určitá rozpolcenost. Je třeba dále posoudit vyváženost mezi horizontálními programy a novými odvětvovými snahami.

4.8 Sdělení neobsahuje zdroje na různé činnosti. Namísto toho mají nezbytné zdroje na úrovni EU přijít z programu CIT (Výbor pro inovace a transfer technologií), rámcového programu pro výzkum, strukturálních fondů a vzdělávacích programů, abychom se zmínili o těch nejdůležitějších. Koordinovat politiku včetně zdrojů bude obtížný a delikátní úkol především proto, že dostupné evropské finanční zdroje jsou v poměru k potřebám a požadavkům relativně omezené.

4.9 Zavádění pokročilých nových výrobních postupů a strojů, zejména u MSP, bude vyžadovat úvěry za výhodných podmínek. Do práce odvětvových a meziodvětvových plánovacích skupin by měly být úzce zapojeny EIB a EIF.

4.10 Ve svém novém návrhu se Komise soustřeďuje na úroveň EU, zatímco o regionálních aspektech se zmiňuje pouze okrajově. Analýza se nezabývá významem metropolitních oblastí a jejich obrovského potenciálu na podporu inovací v průmyslu a jeho konkurenceschopnosti. Toto a stejně tak i otázky týkající se regionální průmyslové politiky je třeba zvážit v rámci dalšího procesu.

4.10.1 Výbor poznamenává, že Komise neuvádí konkrétní návrhy co se týče průmyslových odvětví s obzvláště vysokým stupněm regionální koncentrace.

4.11 V reakcích ze strany průmyslu a zainteresovaných subjektů týkajících se opatření na podporu konkurenceschopnosti převládají tři témata: více výzkumu a napojení na výzkum, více vzdělávání a odborného školení, zejména v oblasti dovedností, a snadnější přístup k finanční podpoře zvláště pro soukromé podnikání a mikropodniky.

4.12 Většina odvětví zpracovatelského průmyslu analyzovaných v novém sdělení jmenuje zkvalitnění odvětvové kvalifikace jako bod, kde „je dané výzvě v oblasti politik přisuzována nejvyšší priorita“, abychom citovali ze sdělení. Otázky kvalifikace a jejího zlepšení mají zásadní význam. Navrhovaná průřezová iniciativa týkající se otázek kvalifikace, doufáme, přinese inovační návrhy.

4.13 Sdělení věnuje málo pozornosti významu vlád při poskytování rovných možností pro průmysl, a zvláště pro zpracovatelský průmysl. V průběhu práce bude jistě shromážděno množství připomínek ohledně toho, jak mohou vlády podpořit průmysl např. v oblasti vzdělávání, dopravních systémů, energetických a IKT sítí.

4.14 Sdělení se nezabývá faktem, že hranice mezi zpracovatelským průmyslem a službami je stále nejasnější. Co tento fakt znamená z hlediska lidských zdrojů, tržních přístupů a dostupnosti trhu, právní úpravy a přístupu k financím?

4.15 Ohledně přístupu k finančním prostředkům ze strany MSP lze uvést, že v široké analýze 27 odvětví je zaznamenáno pouze pět konkrétnějších požadavků, jmenovitě u léčiv, biotechnologií, zdravotnických přístrojů a strojírenství a elektrotechniky. Je dosti překvapivé, že stejný požadavek nebyl zaznamenán u surovinového průmyslu a průmyslu meziproduktů, máme-li uvést jeden příklad.

## 5. Směrem k evropské průmyslové politice

5.1 Nové sdělení Evropské komise je dalším krokem EU k vytvoření společného rámce pro evropskou průmyslovou politiku. To je vítáno. Společná politika a společné priority by měly zvýšit konkurenceschopnost Evropy v globálním měřítku. Zároveň musí být evropská průmyslová politika v kontextu struktur vytvořených na podporu průmyslu (vzdělávání a výzkum jsou pouze dva příklady) a na konzultaci se zaměstnanci, když zmíníme alespoň některé aspekty. Trvale udržitelná konkurenceschopnost pro Evropu není možná bez plné účasti společnosti a občanů.

5.2 Často se uvádí, že průmysl požaduje rovné možnosti s jasnými (a nebyrokratickými) systémy signalizace. Mnozí akceptují tento postoj: co nejméně byrokracie a co nejvíce podpory všeobecně. Můžeme citovat z nedávné Rady pro konkurenceschopnost: „Ministři zdůraznili, že břemeno legislativy a předpisů by nemělo mít nepříznivý účinek na konkurenceschopnost.“ Zároveň lze uvést, že administrativní závazky by neměly být chápány jako pouhé náklady, protože často nahrazují 25 různých národních právních předpisů a tak snižují provozní náklady. V nedávném sdělení Komise se uvádí, že náklady uložené právními předpisy, z nichž administrativní závazky tvoří pouze jednu složku, je nutné analyzovat v širším kontextu s ohledem na náklady a přínosy právních úprav v oblasti hospodářské, sociální a environmentální.

5.3 Globální hospodářská soutěž, se kterou je konfrontována EU i jiná seskupení států, je nelitostná. Není zde místo pro sebeuspokojení. Na druhé straně pro Evropu nemůže být růst a konkurenceschopnost nikdy samoučelným cílem. Existence Evropské sociální vize je všeobecně uznávána a byla shrnuta v Lisabonské strategii následovně: vysoká úroveň konkurenceschopnosti založená na znalostech, vysoké ambice v oblasti sociální soudržnosti a odpovědná politika v otázkách životního prostředí. Evropská průmyslová politika je jak součástí Lisabonské strategie, tak i ambicí, která přetrvává o mnoho let déle než tato strategie. Ale bez ohledu na časové horizonty bude průmyslová politika součástí základních priorit stanovených v Lisabonské strategii.

5.3.1 Komise předložila revidovanou strategii udržitelného rozvoje, o které Rada rozhodne později v tomto roce. Rámcová průmyslová politika je v souladu s prioritami strategie udržitelného rozvoje.

5.4 Evropská průmyslová politika by se z tohoto pohledu měla soustředit na tři prioritní cíle: stanovit prioritní odvětví pro udržitelnou konkurenceschopnost, použít prioritní opatření k jejímu dosažení a urychlit sjednocení vnitřního trhu jako jednoho z klíčových kroků pro podporu vytváření rovných možností pro všechny. Na úrovni EU to znamená věnovat pečlivou pozornost tomu, čeho je možné realisticky dosáhnout prostřednictvím iniciativ na evropské úrovni. Průmyslová politika by prostřednictvím těchto cílů mohla poskytovat skutečnou přidanou hodnotu průmyslu, národním vládám a samosprávám na regionální úrovni, sociálním partnerům a organizované občanské společnosti.

5.5 Výbor vítá oznámení Komise o vytvoření pracovních skupin k několika aspektům a různým úvahám. Domnívá se však, je nutno dále upřesnit vztahy průmyslové politiky k ostatním oblastem, máme-li odstranit určité nejasnosti, jež uškodily rozvoji velkých evropských průmyslových projektů.

5.5.1 Především je nutno vyjasnit vazby mezi politikou hospodářské soutěže a průmyslovou politikou.

5.5.2 Za druhé Komise předložila akční plán modernizace práva společností, mezi jehož aspekty lze nalézt posílení práva akcionářů. Je otázkou zásadní důležitosti, aby tato modernizace nevedla k poškození průmyslových investic.

5.5.3 Bylo by vhodné zajistit koordinaci skupiny komisařů pro hospodářské záležitosti, vnitřní trh, politiku hospodářské soutěže a Lisabonské strategie, s cílem zabránit všem rizikům nedostatečné soudržnosti, jež by ohrozila důvěryhodnost a účinnost celého oživení průmyslové politiky.

5.6 Evropská průmyslová politika musí brát v úvahu významnou úlohu veřejného sektoru, který poskytuje znalosti a infrastrukturu, pokud se zmíníme jen o dvou podstatných bodech. V některých zemích existují úzké kontakty mezi průmyslem a veřejným sektorem. Jinde tomu tak naopak není. Význam veřejného sektoru pro inovace dokládá fakt, že v USA jsou výdaje veřejného sektoru na inovace dvakrát vyšší než v Evropě. I když vezmeme v úvahu, že velký podíl tvoří výdaje na vojenské účely, číslo ukazuje na význam veřejného sektoru. V evropské perspektivě by vhodným příkladem byly minulé (a částečně současné) veřejné výdaje na rozvoj nových farmaceutických produktů v některých zemích. Význam veřejného sektoru lze rovněž doložit jeho úlohou v rozšiřování zařízení IKT, zejména širokopásmových sítí.

5.7 Střednědobé hodnocení lisabonské strategie také inspirovalo sociální partnery k vytváření plánů na zajištění budoucnosti evropského zpracovatelského průmyslu. Evropská organizace zaměstnavatelů UNICE předložila rozsáhlý kritiku a návrhy týkající se lisabonské strategie. ORGALIME, zastupující strojí-

renství, elektronický a kovodělný průmysl ve 23 evropských zemích, předložil rozsáhlý plán rozvoje evropského zpracovatelského průmyslu jako součást kritiky sdělení Komise. Ze strany zaměstnanců Evropská federace kovodělníků (EMF) předložila na podzim roku 2005 akční plán s názvem „Oživení evropského zpracovatelského průmyslu“, který shrnuje řadu návrhů obsažených v jiných plánech.

5.8 Plán EMF uvádí 15 klíčových opatření rozdělených do dvou bloků. První, pod názvem *Výzkum a vývoj*, klade důraz na větší objem prostředků na výzkum a na věnování větší pozornosti sociální inovaci, ve druhém, pod názvem *Sociální rámec pro inovaci*, jsou vyjmenována další konkrétní opatření pro podporu MSP, podnikání, celoživotního učení a pro restrukturalizaci evropských trhů práce se zaměřením na sociální zabezpečení.

5.9 Tento akční plán, jako i další plány od sociálních partnerů, dokazuje stupeň konvergence v analýze výzev, kterým evropský průmysl čelí. V obecných rysech existuje shoda co se týče budoucí cesty pro Evropu. Tato paralelní určení klíčových výzev a opatření poskytuje platformu pro sociální dialog a dohody o sociálním partnerství ve prospěch inovace a konkurenceschopnosti. (viz též kapitola 6).

5.10 Lisabonská strategie je úspěšná v oblasti podpory konceptu společnosti založené na vysoké úrovni znalostí a vedoucí úlohy Evropy v oblasti kvalifikace, odborných schopností a výzkumu a vývoje. Rozhodnutí Barcelonské Evropské rady snažit se o vyčlenění 3 % HDP na výzkum je teoreticky široce chváleno a podporováno.

5.11 Stojí za povšimnutí, že Komise během svých dialogů a diskusí se zástupci průmyslu nenalezla mnoho nových nápadů a myšlenek a řešení důležité otázky, jak přenášet znalosti z vysokých škol do oblastí průmyslu. Komise se sama vrací k těmto otázkám v některém ze svých příštích sdělení. Musí to však být především samy podniky, které převezmou potřebnou zodpovědnost za vytvoření příslušných napojení na výzkum. Vezmeme-li v úvahu, jak pomalý je pokrok v naplňování cíle, podle kterého mají být 3 % evropského HDP věnována na výzkum a vývoj, je tento nedostatek nápadů, jak přenášet znalosti z vysokých škol do průmyslu, znepokojivý. Další příčinou obav je počet studentů vědeckých a technických oborů v EU, který ve srovnání s hlavními konkurenty Unie klesá. Podstatné pro MSP je, aby zlepšily svůj současný lidský kapitál a uvedly akademické pracovníky do výroby a inovace. 7. rámcový program by měl poskytnout podporu MSP při zavádění zdokonalených technologických výzkumných a výrobních technik.

5.12 V tomto kontextu je třeba připomenout, že i v případě, že by byla 3 % evropského HDP věnována na výzkum, zaostávala by Evropa stále za USA i Japonskem. Cíl 3 % je pouze cílem přechodným, což již uznaly i některé členské státy EU. Celosvětová hospodářská soutěž si v horizontu 15–20 let vyžádá vyšší ambice.

5.13 Obdobně lze komentovat i hledisko potřeby větší míry zvyšování kvalifikace a celoživotního učení. Z průmyslu přichází mnoho signálů ohledně problematiky zvyšování kvalifikace, což však není možné řešit na úrovni EU. Na úrovni EU je možné určit a analyzovat charakter příslušných potřeb, ale k samotnému provádění musí dojít na národní a regionální úrovni. Potřebné zkušenosti nepochybně poskytne Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (CEDEFOP).

5.14 V tomto kontextu má význam si připomenout, že širší debata v rámci politiky vzdělávání o celoživotním učení ve skutečnosti začala již na počátku 70. let, kdy OECD vypracovala významnou analýzu této oblasti. Od té doby bylo však vyzkoušeno jen velmi málo opravdu nových přístupů, které by spojily možnosti a prostředky z oblasti průmyslu samotného, z veřejného sektoru a od samotných jednotlivců – kteří mohou vyžadovat lepší příležitosti pro zvyšování kvalifikace, které podporují jejich mobilitu na trhu práce.

5.15 Zaměřování se na přesun průmyslu do zahraničí a jeho přemístění obecně poutá velkou pozornost na potřebu zaručit pracovníkům základní práva v globálním měřítku. Dohoda ILO z roku 1998 o „Deklaraci o hlavních principech a právech v práci“ poskytla základ pro zaměstnanecké předpisy a standardy, které by měly být lépe uplatňovány v systému mezinárodního řízení. Předpisy OECD představují politické závazky vlád. Pokud má být změna považována za pozitivní, je třeba prokázat, že změna nemusí mít nulový výsledek a také že změny v podnicích, průmyslových odvětvích, regionech a na pracovních trzích je možné řídit sociálně spravedlivým způsobem.

5.15.1 V této souvislosti je třeba uznat význam evropských odborových rad. Tyto rady jsou konkrétní odpovědí na požadavky na široce použitelnou informační a konzultační strukturu v rámci přeshraničních podniků. I když na vytvoření takové struktury je potřeba určitý čas a přestože současná směrnice o odborových radách je poněkud vágní, jsou odborové rady nedílnou součástí širších snah o rozvoj evropské průmyslové politiky.

5.16 Evropská průmyslová politika může zásadně přispět k evropské konkurenceschopnosti. Předkládané sdělení Komise je jedním ze stavebních kamenů. EHSV podal výčet dalších. EHSV by navrhl, aby Komise převzala iniciativu při zahájení další debaty a jednání v rámci sociálního dialogu a dalších souvisejících fór.

## 6. Poznámky k odvětvovým návrhům

6.1 EHSV podporuje zvolené sledování parametrů pro analýzu 27 odvětví zpracovatelského průmyslu. I v rámci tohoto velmi ambiciózního přístupu jsou však u jednotlivých výsledků této analýzy zřejmé určité rozpory. EHSV však v každém případě podporuje příslušné snahy a závěry. EHSV

také může podpořit zvolená témata pro úvodní řadu odvětvových a průřezových pracovních skupin.

6.2 EHSV obzvláště vítá zejména plánovanou skupinu na vysoké úrovni pro konkurenceschopnost, energetiku a životní prostředí. Životní prostředí a technologie spořicí energii mohou v globálním kontextu Unii poskytnout významné výhody. Nové celosvětové vědomí o nebezpečích, která přináší klimatická změna v důsledku přílišné závislosti na fosilních palivech, by mělo silně podpořit úsilí změnit systémy výroby a spotřeby. Úkol skupiny na vysoké úrovni je nelehký. Další země, z nichž USA jsou pouze jedním příkladem, nyní také hojně investují do technologií šetrných k životnímu prostředí.

6.3 Klíčovým faktorem ve vývoji a marketingu výrobků se stává design. Designu by se měla věnovat pozornost ne v rámci jedné odvětvové pracovní skupiny, ale jako jedné z horizontálních otázek v několika těchto pracovních skupinách. V několika zemích EU zaznamenává průmyslový design celou řadu úspěchů. Na tom je třeba stavět.

6.4 Sdělení Komise se výslovně nezabývá otázkami komunikace a kontaktu s průmyslem obecně a různými skupinami zainteresovaných subjektů. Vezmeme-li však v úvahu, že podstatná část realizace bude probíhat pomocí informací a komunikace, je třeba těmto otázkám věnovat značnou pozornost. Jak jinak se velká skupina MSP dostane k důležitým informacím o společných podnicích a různých podpůrných opatřeních?

6.5 Jiným zásadním aspektem provádění programu je faktor času. Vývoj výrobku ve zpracovatelském průmyslu není pomalá záležitost, neboť to nedovoluje celosvětová hospodářská soutěž. Bude nezbytné, aby různé pracovní skupiny na úrovni EU přijaly i přísné časové rámce a tím poskytly přidanou hodnotu těm, kteří se zabývají průmyslovými rozhodnutími o investicích a rozvoji.

6.6 EHSV sdílí obavu Komise, že přesun pracovních míst z EU do zemí s nízkými náklady na pracovní sílu bude mít bolestivé následky pro místní úroveň a jednotlivá odvětví, především pro pracovníky s nízkou kvalifikací, kterým je třeba pomoci vypořádat se s důsledky restrukturalizace průmyslu. EHSV již v jiných souvislostech prosazoval, aby strukturální fondy byly více a lépe využívány na aktivní a proaktivní opatření na řešení důsledků globalizace. EHSV dále zváží nedávný návrh na vytvoření fondu pro přizpůsobování se globalizaci.

## 7. Potřeba širšího sociálního dialogu

7.1 V některých zemích již ambiciózní dohody sociálních partnerů o inovaci v průmyslu existují jako vyjádření společných zájmů a priorit pro další rozvoj zpracovatelského průmyslu.

7.2 Jako příklad je možno uvést, že v roce 1997 byla podepsána průmyslová dohoda mezi sociálními partnery ve Švédsku. Od té doby signatáři dohody předložili mnoho návrhů na dosažení zlepšení průmyslové konkurenceschopnosti. Signatáři se hlavně zaměřili na takové otázky jako založení konkurenceschopných průmyslových výzkumných institutů, zvýšení počtu výměn mezi průmyslovými a vzdělávacími zařízeními a instituty, podpora inovace nových a rostoucích společností a podpora středisek průmyslového rozvoje. Mnoho těchto návrhů bylo vládou přijato.

7.3 EHSV zdůrazňuje, že je absolutně nezbytné, aby se zainteresované strany, a zvláště sociální partneři, úzce zapojily do procesu inovace, konkurenceschopnosti a restrukturalizace. Tempo změn se nebude snižovat. Proaktivní přístup ke změnám na základě vzájemné důvěry se proto stává nezbytností. Úspěšné řízení průmyslových změn vyžaduje sociální dialog založený na konsolidovaném partnerství založeném na důvěře a na kultuře dialogu a charakterizovaný účinným zastoupením a stabilními strukturami. Účinné zastoupení vyžaduje též vysokou znalost aktuálních otázek a výběrů.

7.3.1 Je třeba poukázat na úsilí mnoha evropských odborových rad (viz odst. 5.13.1) posílit odpovědnosti těch, kdo jsou do jejich práce zapojeni. To je zásadní pro obě strany účastníci se dialogu. Bez vysoké úrovně znalostí a odpovědnosti nebudou moci rady fungovat jako základní součást konzultací a dialogu.

7.4 EHSV vyjadřuje naději, že sdělení Komise k integrované průmyslové politice spolu s jinými iniciativami poskytne platformu pro inspiraci pro úzké zapojení zainteresovaných stran, zejména sociálních partnerů, do procesů změn. EHSV uvedl své názory na sociální dialog a průmyslové změny ve stanovisku přijatém v září 2005 <sup>(1)</sup>.

7.5 V reakci na závěry Evropské rady z roku 2005 spustil EHSV interaktivní síť, která pokrývá zkušenosti s prováděním Lisabonské strategie. EHSV kladně zvažuje rozšíření této sítě tak, aby pokrývala i otázky týkající se zapojení zainteresovaných stran, a zejména sociálních partnerů, do vytváření budoucí podoby evropské průmyslové politiky.

8. V listopadu 2005 přijala Poradní komise pro průmyslové změny (CCMI) doplňující stanovisko ke sdělení o integrovanějším přístupu k průmyslové politice. Zprávo-dajem byl pan Pezzini.

8.1 CCMI považovala za velice zajímavý fakt, že se Komise ve svém sdělení věnuje tématu odvětvové politiky v rámci průmyslové politiky, která se znovu dostává do středu pozornosti. Přesněji řečeno, CCMI vyjádřila své přesvědčení, že nové směry odvětvové politiky by mohly mít skutečný vliv, kdyby se k nim přistupovalo strukturovaným způsobem v rámci sociálního dialogu na místní, národní a evropské úrovni.

8.2 CCMI nicméně zdůraznila, že ve sdělení Komise chybí konkrétní iniciativy, akční plány a zejména dostatečné finanční prostředky, nezbytné pro podporu daných politik. Za tímto účelem by bylo velmi důležité zapojit EIB a EIF zejména do podnikových projektů.

8.3 CCMI rovněž zdůraznila, že Komise by měla uznat důležitost stále modernějšího veřejného sektoru.

8.4 CCMI dále vyzdvihla význam regionální průmyslové politiky, sestavené proaktivním způsobem. CCMI rovněž zdůraznila význam obchodní politiky pro úspěšnou průmyslovou politiku. Závěrem CCMI vyzdvihla důležitost základních práv pracovníků, tak jak je definují dohody Mezinárodní organizace práce (ILO). Komise by měla uznat důležitost stále modernějšího veřejného sektoru.

V Bruselu dne 20. dubna 2006.

Předsedkyně

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Anne-Marie SIGMUND

<sup>(1)</sup> Úř. Věst. C 24 , 31.1.2006.

## PŘÍLOHA

**ke stanovisku Evropského hospodářského a sociálního výboru**

Následující pozměňovací návrh byl zamítnut, ale obdržel alespoň čtvrtinu odevzdaných hlasů:

**Odstavec 7.5**

Vyškrtnout druhou větu

„V reakci na závěry Evropské rady z roku 2005 spustil EHSV interaktivní síť, která pokrývá zkušenosti s prováděním Lisabonské strategie. ~~EHSV kladně zváží rozšíření této sítě tak, aby pokrývala i otázky týkající se zapojení zainteresovaných stran, a zejména sociálních partnerů, do vytváření budoucí podoby evropské průmyslové politiky.~~“

*Odůvodnění*

Klást důraz na specifické zapojení sociálních partnerů do vytváření budoucí podoby evropské průmyslové politiky znamená podceňovat úlohu malých a středních podniků, profesních organizací specialistů, oborových sdružení a vědeckých kruhů v provádění Lisabonské strategie.

**Hlasování**

pro: 11

proti: 27

zdrželo se hlasování: 1

---